

31985L0374

7.8.1985.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 210/29

DIREKTIVA VIJEĆA**od 25. srpnja 1985.****o približavanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode****(85/374/EEZ)**

VIJEĆE EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice, a posebno njegov članak 100.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽³⁾,

budući da treba približiti zakone država članica u vezi s odgovornošću proizvođača za štete uzrokovane neispravnošću njegovih proizvoda, jer bi postojeće razlike mogle narušiti tržišno natjecanje i utjecati na kretanje robe unutar zajedničkoga tržišta te dovesti do različitog stupnjevanja zaštite potrošača od šteta po zdravlje i imovinu koje je prouzročio neispravan proizvod;

budući da je odgovornost bez krivnje proizvođača svojstvena našem dobu sve većeg tehničkog napretka, jedino prikladno rješenje problema je pravedna raspodjela rizika svojstvenog modernoj tehnološkoj proizvodnji;

budući da se odgovornost bez krivnje odnosi samo na pokretne stvari koje su industrijski proizvedene; budući da je zbog toga primjereno iz odgovornosti isključiti poljoprivredne proizvode i divljač, osim ako su podvrgnuti preradi industrijske naravi koja bi mogla prouzročiti njihovu neispravnost; budući da se odgovornost predviđena ovom Direktivom odnosi i na pokretne stvari koje se upotrebljavaju za gradnju nekretnina ili se u njih ugrađuju;

budući da zaštita potrošača zahtijeva odgovornost svih proizvođača koji su uključeni u proizvodni proces, ako je njihov gotov proizvod, sastavni dio ili sirovina koju su oni isporučili, bio

neispravan; budući da, iz istog razloga, odgovornost mora obuhvatiti i uvoznike proizvoda u Zajednicu te osobe koje se predstavljaju kao proizvođači time što stavljaju svoje ime, žig ili drugi znak raspoznavanja, ili isporučuju proizvod čiji se proizvođač ne može identificirati;

budući da, u slučajevima kad je više osoba odgovorno za istu štetu, zaštita potrošača zahtijeva da oštećena osoba može tražiti punu naknadu za štetu od bilo koje od njih;

budući da se, radi zaštite fizičke dobrobiti i imovine potrošača, neispravnost proizvoda ne određuje prema njegovoj uporabljivosti, nego prema pomanjkanju sigurnosti koju šira javnost ima pravo očekivati; budući da je pri procjeni sigurnosti isključena bilo koja zloruporaba proizvoda koja je s obzirom na okolnosti nerazumna;

budući da pravedna raspodjela rizika između oštećene osobe i proizvođača podrazumijeva da proizvođač ima mogućnost osloboditi se odgovornosti ako dokaže postojanje određenih okolnosti koje ga oslobađaju krivnje;

budući da zaštita potrošača zahtijeva da postupci ili propusti drugih osoba, koje su pridonijele uzroku štete, ne utječu na odgovornost proizvođača; budući da se, međutim, zajednički nemar oštećene osobe može uzeti u obzir kako bi se umanjila ili odbacila takva odgovornost;

budući da zaštita potrošača zahtijeva naknadu za smrt ili tjelesnu ozljedu, kao i naknadu za oštećenje imovine; budući da se ovo posljednje ipak treba ograničiti na robu za privatnu uporabu ili potrošnju i podliježe odbitku od niže granice utvrđenog iznosa radi izbjegavanja sudskog spora u prekomjernom broju slučajeva; budući da ova Direktiva ne dovodi u pitanje naknadu za pretrpljenu bol i patnju, ni za ostala plativa nematerijalna oštećenja, kada je to primjereno, prema zakonu koji se primjenjuje u tom slučaju;

budući da je ujednačeni rok zastare za podnošenje zahtjeva za odštetu u interesu oštećene osobe i proizvođača;

⁽¹⁾ SL C 241, 14.10.1976., str. 9. i SL C 271, 26.10.1979., str. 3.

⁽²⁾ SL C 127, 21.5.1979., str. 61.

⁽³⁾ SL C 114, 7.5.1979., str. 15.

budući da proizvodi s vremenom zastarijevaju, razvijaju se viši standardi sigurnosti, a znanost i tehnologija napreduju; budući da je zbog toga nerazumno proizvođača neograničeno vrijeme držati odgovornim za neispravnost njegova proizvoda; budući da stoga odgovornost ističe nakon određenog razdoblja, a da se ne dovode u pitanje sudski utuženi zahtjevi koji su u tijeku;

budući da, radi djelotvorne zaštite potrošača, nije dozvoljeno odstupanje od ugovora u vezi s odgovornošću proizvođača u odnosu na oštećenu osobu;

budući da, prema zakonskim sustavima država članica, oštećena osoba može podnijeti zahtjev za naknadu štete koji se zasniva na ugovornoj odgovornosti ili drugoj odgovornosti koja nije predviđena ovom Direktivom; ako te odredbe također služe za postizanje cilja djelotvorne zaštite potrošača, ova Direktiva na njih nema utjecaja; budući da, ako je u nekoj državi članici već postignuta djelotvorna zaštita potrošača u sektoru farmaceutskih proizvoda i posebnim sustavom odgovornosti, zahtjevi na osnovi toga sustava mogući su na sličan način;

budući da je odgovornost za štete prouzročene nuklearnom nesrećom već u svim državama članicama obuhvaćena posebnim prikladnim propisima, moguće je štete te vrste isključiti iz područja primjene ove Direktive;

budući da bi se izuzimanje primarnih poljoprivrednih proizvoda i divljači iz djelokruga ove Direktive moglo u nekim državama članicama shvatiti kao neopravdano ograničavanje zaštite, s obzirom na to što se očekuje od zaštite potrošača, država članica treba imati mogućnost proširiti odgovornost i na takve proizvode;

budući da bi se, zbog sličnih razloga, u pojedinim državama članicama moglo smatrati da se nepropisno ograničava zaštita potrošača, ako se proizvođaču daje prilika da se oslobodi odgovornosti ako dokaže da je stupanj znanstvenog i tehničkog znanja u vrijeme kad je proizvod stavio na tržište bio takav da nije bilo moguće otkriti postojanje neispravnosti; budući da zato države članice trebaju imati mogućnost da u svojim zakonima zadrže ili urede novim zakonom da se takva okolnost oslobađanja krivnje ne dopusti; budući da u slučaju donošenja novoga zakona, korištenje takvog odstupanja ipak treba podlijeći postupku mirovanja Zajednice, kako bi se, ako je moguće, ujednačila razina zaštite u čitavoj Zajednici;

budući da, uzimajući u obzir zakonodavnu tradiciju većine država članica, nije primjereno određivati gornju financijsku granicu proizvođačeve odgovornosti bez krivnje; budući da, ako je tako, iako postoje različite tradicije, čini se mogućim

dopustiti da država članica odstupi od načela neograničene odgovornosti predviđajući granicu za ukupnu odgovornost proizvođača za štetu koja je posljedica smrti ili fizičke ozljede i prouzročena je istim predmetom jednake neispravnosti, pod uvjetom da je ta granica određena na razini koja je dovoljno visoka da jamči primjerenu zaštitu potrošača i ispravno funkcioniranje zajedničkoga tržišta;

budući da usklađivanje koje iz toga proizlazi ne može u sadašnjoj fazi biti potpuno, već otvara put prema boljem usklađivanju; budući da je stoga potrebno da Vijeće u redovitim razmacima dobiva izvješća Komisije o provedbi ove Direktive, popraćena, ovisno o slučaju, odgovarajućim prijedlozima;

budući da je s tim u vezi posebno važno da se preispituju oni dijelovi Direktive koji se odnose na odstupanja koja su ostavljena na volju državama članicama i da se po isteku dovoljno dugog razdoblja skupe praktična iskustva o učincima takvih odstupanja na zaštitu potrošača i na funkcioniranje zajedničkog tržišta,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Proizvođač je odgovoran za štetu prouzročenu neispravnošću svojega proizvoda.

Članak 2.

Za potrebe ove Direktive „proizvod” znači sve pokretne stvari, osim primarnih poljoprivrednih proizvoda i divljači, čak i ako su ugrađene u neku pokretnu ili nepokretnu stvar. „Primarni poljoprivredni proizvodi” znači plodovi zemlje, uzgoja stoke i ribe, osim proizvoda koji su podvrgnuti primarnoj preradi. „Proizvod” uključuje i električnu struju.

Članak 3.

1. „Proizvođač” znači proizvođač gotovog proizvoda, proizvođač sirovina ili proizvođač sastavnih dijelova, ili bilo koja osoba koja se obilježavanjem proizvoda svojim imenom, žigom ili drugim znakom raspoznavanja predstavlja kao proizvođač.

2. Ne dovodeći u pitanje odgovornost proizvođača, bilo koja osoba koja je uvezla u Zajednicu proizvod radi prodaje, iznajmljivanja, davanja u zakup ili bilo kojeg drugog oblika stavljanja proizvoda na tržište tijekom svojega poslovanja, smatra se proizvođačem u smislu značenja ove Direktive i smatra se odgovornom kao proizvođač.

3. Ako se ne može identificirati proizvođač proizvoda, prema svakom dobavljaču proizvoda odnosi se kao prema njegovu proizvođaču, osim ako ovaj u razumnom roku obavijesti oštećenu osobu o identitetu proizvođača ili o osobi koja mu je isporučila proizvod. Isto tako se primjenjuje u slučaju uvezenoga proizvoda, ako taj proizvod nema oznaku identiteta uvoznika iz stavka 2., čak ako je i navedeno ime proizvođača.

Članak 4.

Oštećena osoba mora dokazati štetu, neispravnost i uzročnu vezu između neispravnosti i štete.

Članak 5.

Ako su, na temelju odredaba ove Direktive, dvije ili više osoba odgovorne za istu štetu, njihova je odgovornost zajednička i pojedinačna, ne dovodeći u pitanje odredbe nacionalnog zakona u vezi s pravima doprinosa ili regresa.

Članak 6.

1. Proizvod je neispravan kad ne pruža sigurnost koju osoba ima pravo očekivati, obzirom na sve okolnosti, uključujući:

- (a) predstavljanje proizvoda;
- (b) uporabu proizvoda, tj. način na koji bi bilo razumno očekivati da bi se proizvod mogao koristiti;
- (c) vrijeme kada je proizvod stavljen na tržište.

2. Proizvod se ne smatra neispravnim samo zato što je bolji proizvod kasnije stavljen na tržište.

Članak 7.

Proizvođač nije odgovoran na temelju ove Direktive, ako dokaže:

- (a) da proizvod nije on stavio na tržište; ili
- (b) da je, s obzirom na okolnosti, vjerojatno da neispravnost koja je prouzročila štetu nije postojala u vrijeme kad je on stavljaio proizvod na tržište ili da je neispravnost nastala poslije toga; ili
- (c) da on nije proizveo proizvod za prodaju, ni za bilo koji drugi oblik distribucije zbog gospodarske namjene, niti ga je proizveo ili distribuirao tijekom svoga poslovanja; ili

(d) da je došlo do neispravnosti proizvoda zbog poštivanja obveznih propisa koje su izdala tijela vlasti; ili

(e) da stupanj znanstvenog i tehničkog znanja u vrijeme stavljanja proizvoda na tržište nije bio takav da se moglo otkriti postojanje neispravnosti; ili

(f) u slučaju proizvođača sastavnih dijelova, da se neispravnost može pripisati konstrukciji proizvoda u koji je sastavni dio ugrađen ili uputama koje je dao proizvođač proizvoda.

Članak 8.

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe nacionalnog prava u vezi s pravom doprinosa ili regresa, odgovornost proizvođača se ne umanjuje ako je šteta nastala zbog neispravnosti proizvoda ili radnjom ili propustom treće osobe.

2. Odgovornost proizvođača se može umanjiti ili poništiti, uzimajući u obzir sve okolnosti, ako je šteta nastala i zbog neispravnosti proizvoda i krivnjom oštećene osobe ili bilo koje osobe za koju je oštećena osoba odgovorna.

Članak 9.

Za potrebe članka 1. „šteta” znači:

- (a) šteta nastala smrću ili tjelesnim ozljedama;
- (b) šteta na bilo kojem predmetu, ili uništenje bilo kojeg predmeta ili imovine osim samog neispravnog proizvoda, s donjim pragom od 500 Ecu, pod uvjetom da je dio vlasništva:
 - i. takve vrste koja je obično namijenjena za privatnu uporabu ili potrošnju; i
 - ii. da ga je oštećena osoba uglavnom upotrebljavala za svoju vlastitu uporabu ili potrošnju.

Ovaj članak ne dovodi u pitanje nacionalne odredbe koje se odnose na nematerijalnu štetu.

Članak 10.

1. Države članice dostavljaju svom zakonodavstvu primjenu ograničenog razdoblja zastare od tri godine za postupak povrata naknade za štetu kako je predviđeno ovom Direktivom. Razdoblje zastare počinje teći od dana kada je tužitelj primijetio, ili opravdano bio upoznat s nedostatkom, i identitetom proizvođača.

2. Ova Direktiva neće imati utjecaj na zakone država članica kojima se uređuje odgovoda ili prekid razdoblja zastare.

Članak 11.

Države članice će u svom zakonodavstvu predvidjeti da se prava dodijeljena oštećenoj osobi u skladu s ovom Direktivom gase po isteku razdoblja od deset godina od dana kada je proizvođač stavio na tržište proizvod koji je prouzročio štetu, osim ako je oštećena osoba u međuvremenu pokrenula postupak protiv proizvođača.

Članak 12.

Odgovornost proizvođača u odnosu prema oštećenoj osobi, koja proizlazi iz ove Direktive, ne smije se ograničiti niti isključiti nekom odredbom koja bi ograničavala njegovu odgovornost ili ga oslobađala od odgovornosti.

Članak 13.

Ova Direktiva nema utjecaja ni na koja prava koja bi oštećena osoba mogla imati u skladu sa zakonskim propisima o ugovornoj ili drugoj odgovornosti ili posebnim sustavom odgovornosti koji je postojao u trenutku kada je ova Direktiva priopćena.

Članak 14.

Ova se Direktiva ne primjenjuje na ozljede ili oštećenja uzrokovana nuklearnim nesrećama i obuhvaćena međunarodnim konvencijama koje su ratificirale države članice.

Članak 15.

1. Svaka država članica može:

- (a) iznimno od odredaba članka 2., predvidjeti u svojem zakonodavstvu da u okviru značenja članka 1. ove Direktive „proizvod” također znači i primarni poljoprivredni proizvod i divljač;
- (b) iznimno od odredaba članka 7., točke (e), zadržati, ili ovisno o postupku određenom stavkom 2. ovog članka, predvidjeti u tom zakonu da je proizvođač odgovoran čak ako i dokaže da stupanj znanstvenog i tehničkog znanja u trenutku stavljanja proizvoda na tržište nije bio takav da je omogućavao da se otkrije postojanje neispravnosti.

2. Država članica koje želi uvesti mjere navedene u stavku 1., točki (b), dostavit će Komisiji tekst predloženih mjera. Komisija će o tome obavijestiti ostale države članice.

Predmetna država članica odgađa donošenje predloženih mjera na devet mjeseci nakon što je Komisija obaviještena, te pod uvjetom da u međuvremenu Komisija ne predloži Vijeću prijedlog izmjene ove Direktive. Međutim, ako u roku od tri mjeseca

nakon što je primila spomenutu obavijest Komisija ne najavi predmetnoj državi članici da namjerava podnijeti takav prijedlog Vijeću, država članica može odmah poduzeti predložene mjere.

Ako Komisija u spomenutom roku od devet mjeseci Vijeću podnese prijedlog za izmjenu ove Direktive, predmetna država članica odgađa donošenje predloženih mjera za daljnje razdoblje od 18 mjeseci od dana podnošenja toga prijedloga.

3. Deset godina nakon objave ove Direktive, Komisija podnosi Vijeću izvješće o učinku koji imaju sudske odluke u vezi s provedbom članka 7., točke (e), i stavka 1., točke (b) ovog članka, na zaštitu potrošača i funkcioniranje zajedničkog tržišta. U okviru ovog izvješća Vijeće, postupajući prema prijedlogu Komisije i u skladu s uvjetima članka 100. Ugovora, odlučuje hoće li ukinuti članak 7., točku (e).

Članak 16.

1. Svaka država članica može odrediti da ukupna odgovornost proizvođača za štete nastale zbog smrti ili tjelesne ozljede i koja je prouzročena istim predmetom s jednakim nedostatkom, je ograničena na iznos koji ne smije biti niži od 70 milijuna ECU.

2. Deset godina nakon objave ove Direktive, Komisija Vijeću podnosi izvješće o tome kakav učinak na zaštitu potrošača i funkcioniranje zajedničkoga tržišta ima primjena financijskih ograničenja na odgovornost u onim državama članicama koje su iskoristile opciju kako je određeno stavkom 1. U okviru toga izvješća Vijeće, postupajući prema prijedlogu Komisije i u skladu s uvjetima članka 100. Ugovora, odlučuje hoće li ukinuti stavak 1.

Članak 17.

Ova se Direktiva ne primjenjuje na proizvode koji su stavljeni na tržište prije datuma na koji odredbe iz članka 19. stupaju na snagu.

Članak 18.

1. U svrhu ove Direktive, ECU jest ono što je definirano Uredbom (EEZ) br. 3180/78 ⁽¹⁾, izmijenjeno Uredbom (EEZ) br. 2626/84 ⁽²⁾. Protuvrijednost u nacionalnoj valuti prvotno se računa prema tečaju dobivenom na dan donošenja ove Direktive.

2. Svakih pet godina Vijeće, postupajući prema prijedlogu Komisije, ispituje i, ako je potrebno, mijenja iznose iz ove Direktive, u okviru gospodarskih i financijskih kretanja u Zajednici.

⁽¹⁾ SL 379, 30.12.1978., str. 1.

⁽²⁾ SL 247, 16.9.1984., str. 1.

Članak 19.

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom u roku od najkasnije tri godine od dana priopćavanja ove Direktive. One odmah o tome obavješuju Komisiju ⁽¹⁾.

2. Postupak utvrđen člankom 15., stavkom 2. primjenjuje se od dana priopćavanja ove Direktive.

Članak 20.

Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 21.

Svaki pet godina Komisija Vijeću podnosi izvješće o provedbi ove Direktive i, ako je potrebno, dostavlja mu odgovarajuće prijedloge.

Članak 22.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 25. srpnja 1985.

Za Vijeće
Predsjednik
J. POOS

⁽¹⁾ Ova je Direktiva priopćena državama članicama 30. srpnja 1985.